

СЕКЦІЯ 1

Розвиток економічних теорій у подоланні світової економічної кризи та роль бухгалтерського обліку: проблематика міждисциплінарних досліджень

Так як прямолінійний метод більше підходить для нарахування амортизації на будівлі та обладнання пропонується на підприємстві ТОВ «АФ Степове» використовувати нові форми розрахунку амортизації основних засобів, де повинні бути згруповані тільки ті показники, які необхідні для нарахувати амортизації. Для розрахунку амортизації виробничих будівель, комп'ютерної техніки, меблів та іншого офісного устаткування пропонується обрати прямолінійний метод. Для амортизації автотранспорту пропонується застосовувати метод прискореного зменшення залишкової вартості. Робоче устаткування пропонуємо амортизувати кумулятивним методом. Однак деякі об'єкти можуть нерівномірно експлуатуватися протягом виробничого циклу (наприклад обладнання, що має сезонний характер роботи). У таких випадках підприємству доцільно вибрати виробничий метод нарахування амортизації.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №7 “Основні засоби” Затверджено наказом Міністерства Фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. // Бухгалтер №10, 2000р., ст. 18 – 22.

Динько Інна

здобувач

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк

ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Для кожної країни були характерні свої погляди на концепцію бухгалтерського обліку. Італійці, наприклад, розглядали бухгалтерський облік у юридичному аспекті, і вважали, що величина прибутку визначається згідно інтересів власника. Представники французької школи виходили з того, що прибутком можуть вважатись лише грошові надходження [1, 2]. Представник німецької школи Е. Шмеленбах надавав важливого значення рахунку прибутків і збитків, і стверджував, що для визначення фінансового результату – прибутку як основної мети обліку, слід зосереджуватись на русі грошових витрат і доходів [3].

Англо-американська школа найближче підійшла до трактувань прибутку як облікової категорії, та його обліку як основного знаряддя

управління. Так, В. Рігер заперечував значимість рахунку прибутків та збитків і зазначав, що справжню суму прибутку можна визначити за ліквідаційним балансом. Прибуток, на думку вченого, носить умовний характер, тому що залежить від методології облікових прийомів і не має достатньо достовірних еквівалентів у активі балансу [2].

При дослідженні аспектів обліку фінансових результатів у історичному контексті, відзначимо, що методика розрахунку прибутку того чи іншого періоду залежала від цілей такого розрахунку; від взаємовідносин власників і робітників господарюючого суб'єкта; від ступеня розвитку економіки; економічних та політичних поглядів на процес виробництва та реалізації; вимог користувачів бухгалтерської інформації тощо. Враховуючи усе вищеперераховане, виділимо основні уявлення про прибуток, які склались історично:

- 1) прибуток як результат діяльності господарюючого суб'єкта;
- 2) прибуток як результат роботи капіталу;
- 3) прибуток як результат роботи підприємства та зміни кон'юктури;
- 4) прибуток як неоплачена частина праці;
- 5) прибуток як фінансовий вираз економічного результату діяльності підприємства.

Динаміка методів та способів обліку фінансових результатів (прибутку або збитку) відображена у таблиці 1.

Узагальнюючи інформацію про історичні аспекти розвитку обліку фінансових результатів, можна зробити наступний висновок: у формуванні методики визначення фінансового результату можна виділити кілька етапів:

1. Прибуток визначається як різниця між продажними і покупними цінами.
2. Рахунок «Збитків і прибутків» відділяється від рахунку «Капіталу».
3. Прибуток розраховується за видами діяльності.
4. Прибуток розподіляється за звітними періодами.
5. У процесі розрахунку прибутку враховується амортизація.
6. Створюються резерви.
7. Диференціюються фінансові результати.
8. Рахунки прибутків та збитків є основними у плані рахунків.

Періодизація розвитку обліку фінансових результатів проілюструвала, що концепція обліку залежить від методів та способів визначення результатів господарювання з урахуванням причин та цілей такого розрахунку.

СЕКЦІЯ 1

Розвиток економічних теорій у подоланні світової економічної кризи та роль бухгалтерського обліку: проблематика міждисциплінарних досліджень

Таблиця 1

Історичний аспект обліку фінансових результатів

Часовий період	Причини, що вплинули на формування методів та цілей розрахунку фінансового результату	Облік фінансових результатів
Античний світ	Фіксація результатів праці	Виявлення результатів діяльності за допомогою інвентаризації
V ст. – перша половина XIII ст.	Досягнення прибутковості та зниження витрат	Фінансовий результат вимірюється виручкою від реалізації. В цілому він визначається за об'єктом господарювання шляхом співставлення усіх витрат з усіма доходами.
Друга половина XIII ст. – перша половина XV ст.	Розширення діяльності, збільшення обороту	З'являється рахунок «Збитків і прибутків». Створюються чіткі процедурні правила виведення фінансового результату. З'являється можливість виділення фінансового результату з обліку даних, проте у деяких організаціях вимагалось проведення інвентаризації. Прибуток розраховується з урахуванням нарахованої амортизації, виділення витрат майбутніх періодів та резервів. Прибуток розраховується з поділом на види діяльності
Друга половина XV ст. – перша половина XIX ст.	Дослідження результатів господарської діяльності, виявлення економічної ефективності роботи підприємства	З'явилися рахунки результатів. У прибуток звітного періоду входять лише планові суми, різниця відноситься на результати майбутніх періодів. Величина прибутку коректується на фінансово-розподільчих рахунках.
Друга половина XIX ст. – перша половина XX ст.	Розвиток аналізу господарської діяльності підприємства (розраховуються показники рентабельності, платоспроможності, ліквідності)	При розрахунку фінансових результатів вважають, що витрати виникають не тоді, коли отримані гроші, а тоді, коли виникла необхідність їх сплатити; доходом вважаються не отримані кошти, а право їх вимоги.
Друга половина XX ст. – XXI ст.	Необхідність надання різним групам користувачів достовірної інформації про суб'єкт господарювання	При розрахунку фінансового результату співставляють доходи та витрати, які їх забезпечили

* Дослідження автора

Список використаних джерел

1. Ришар Ж. Бухгалтерский учт: теория и практика / Ж. Ришар; пер. с фр.: под. ред. Я.В. Соколова. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 160 с.
2. Соколов Я.В. Бухгалтерский учет: от истоков до наших дней / Я.В.Соколов. – М.: ЮНИТИ, 1996. – 638 с.
3. Schmalenbach E. Uber Abschreibungen // ZfhF. 1929. Jg. 23.

Домбровська Андріана

студентка магістратури,

Вольська Ангелія

к.е.н., доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський

ЩОДО ПИТАННЯ ТРАНСАКЦІЙНИХ ВИТРАТ

Визнання «не безкоштовності» процесу взаємодії між людьми дало змогу абсолютно по-новому висвітлити природу економічної реальності. Як зазначав основоположник теорії трансакційних витрат Рональд Коуз, «Я переконаний, що без поняття трансакційних витрат, яке, загалом, не прижилося в сучасній економічній теорії, неможливо зрозуміти роботу економічної системи, не можна з користю проаналізувати багато проблем і немає підстави для визначення політики» [1, 2].

Дослідженням проблеми трансакційних витрат займалися провідні вчені, серед яких Р. Коуз, Дж. Стіглер, О. Уільямсон, Д. Норт, Дж. Уоліс, Г.Дугінець, А.Третьак, С. Архієреєв та інші. Однак на сьогоднішній день воно не є дослідженим повною мірою – лишається великий спектр питань, на які необхідно знайти відповідь. Приміром, точаться дискусії щодо того, в якому випадку зростання трансакційних витрат є корисним для підприємства, а в якому випадку такі витрати негативно впливають на суб'єкти господарювання. Процес становлення ринкових інститутів, приватизаційні процеси, проблеми реприватизації, захисту прав власності роблять питання, пов'язані з трансакційними витратами, вкрай важливими та актуальними для української економіки. При переході економічних систем на вищий рівень розвитку, спеціалізації та глобалізації економічного простору активніше проявляється тенденція до зростання трансакційних витрат, рівень яких у світовій практиці нерідко сягає половини вартості кінцевої продукції [3]. Вони охоплюють витрати